

Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Savska cesta 62

Poslovni broj: I KŽ-Us-16/2023-17

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Marije Balenović, predsjednice vijeća, te Željka Horvatovića i Maje Štampar Stipić, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Marine Kapikul, u kaznenom predmetu protiv optuženog D. R., zbog kaznenog djela iz članka 338. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/04., 84/05., 71/06 i 110/07. i 152/08.. – dalje: KZ/97.), odlučujući o žalbama Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje: USKOK) i optuženog D. R., podnesenima protiv presude Županijskog suda u Rijeci od 13. rujna 2022., broj K-Us-19/2021., u sjednici vijeća održanoj 5. prosinca 2023.,

p r e s u d i o j e

I Prihvaća se žalba USKOK-a, preinačava se prvostupanjska presuda u odluci o kazni na način da se optuženom D. R. za kazneno djelo iz članka 338. KZ/97. za koje je proglašen krivim, na temelju istog propisa izriče kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, a na temelju članka 67. KZ/97. primjenjuje se uvjetna osuda tako da se izvršenje izrečene kazne odgađa za vrijeme od 3 (tri) godine pod uvjetom da optuženik ne počini novo kazneno djelo.

II Odbija se žalba optuženog D. R. kao neosnovana te se u pobijanom a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

O b r a z l o ž e n j e

1. Uvodno označenom presudom Županijski sud u Rijeci proglasio je krivim optuženog D. R. za kazneno djelo protiv službene dužnosti – zlouporaba obavljanja dužnosti državne vlasti iz članka 338. KZ/97., i na temelju istog propisa, uz primjenu

članka 57. stavka 2. i 4. točka a), osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od pet mjeseci, a na temelju članka 67. KZ/97. primijenjena je uvjetna osuda te je određeno da se izrečena kazna zatvora neće izvršiti ako optuženik u roku od jedne godine ne počini novo kazneno djelo.

2. Na temelju članka 148. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj: 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19. i 80/22. – dalje u tekstu: ZKP/08.), u vezi članka 145. stavak 2. točka 6. ZKP/08. optuženik je obavezan platiti paušalni trošak kaznenog postupka u iznosu do 4.000,00kn/530,89 eura, i to u roku od 15 dana od pravomoćnosti presude, pod prijetnjom izvršenja, dok će se o svim ostalim troškovima donijeti posebno rješenje.

3. Protiv te presude žalbu je pravodobno podnio USKOK i optuženi D. R..

3.1. USKOK prvostupanjsku presudu pobija zbog odluke o kazni i predlaže da Visoki kazneni sud Republike Hrvatske pobijanu presudu preinači na način da optuženiku izrekne kaznu zatvora u primjerenom trajanju, dok optuženi D. R., u žalbi koju je podnio po branitelju S. J., odvjetniku u odvjetničkom društvu V., J., Š. S., J. & J. u R., prvostupanjsku presudu pobija zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te predlaže da se ista preinači na način „da se u odnosu na kazneno djelo iz članka 338. KZ/97. oslobađa od optužbe.“

4. Sukladno članka 474. stavka 1. ZKP/08., spis predmeta je bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

5. Na temelju članka 475. stavka 1. ZKP/08., o sjednici vijeća su izvješteni optuženi D. R. i njegov branitelj odvjetnik S. J. koji su u žalbi to i zahtijevali, te državni odvjetnik, a budući da su navedene osobe o sjednici uredno izvješteni, na temelju članka 475. stavka 3. ZKP/08., sjednica je održana u njihovoj odsutnosti.

6. Žalba USKOK-a je osnovana, dok žalba optuženog D. R. nije osnovana.

U odnosu na žalbu optuženika

7. Nije u pravu optuženi D. R. kad u žalbi ističe da je prvostupanjski sud, na temelju izvedenih dokaza, izveo pogrešan zaključak te utvrdio da je počinio inkriminirano kazneno djelo iz članka 338. KZ/97.

7.1. Suprotno naprijed iznesenoj žalbenoj tvrdnji, i po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, na temelju izvedenih personalnih i materijalnih dokaza, a vezano uz poslove instaliranja rasvjetnih i signalnih sustav i obavljanje radova na dekoraciji i iluminaciji u G. C., koje je poslove 1. rujna 2009. i 15. listopada 2009. kao gradonačelnik G. C. optuženik ugovorio s trgovačkim društvom S. d.o.o., prvostupanjski je sud ispravno utvrdio da je to društvo, koje je ranije bilo u vlasništvu optuženika (osnivač i odgovorna osoba), i nakon što je na M. L. formalno prenio poslovne udjele društva dok je za direktoricu društva imenovana M. K. V., i dalje ostalo njegova privatna djelatnost, pa je u cilju da tom društvu pogoduje u dobivanju navedenih poslova,

umjesto otvorenog primjenjivao pregovarački postupak javne nabave, pozivajući se na odredbu članka 14. stavka 2. točke 2. Zakona o javnoj nabavi (dalje u tekstu: ZJN), iako je znao da u konkretnom slučaju nisu bili ispunjeni uvjeti za takvu vrstu javne nabave.

7.2. Optuženi D. R., u odnosu na naprijed navedeno kazneno djelo se očitovao da se ne smatra krivim. U svojoj obrani je iskazao da je prije iniciranja postupka i donošenju Odluke o početku postupka javne nabave pregovaračkim postupkom konzultirao stručne službe G. C. i članove P. za provođenje javne nabave (I. P., M. A. i I. K.) koji su mu rekli da je to zakoniti postupak, u što on nije imao razloga posumnjati pa je potpisao Odluku i ugovorio obavljanje naprijed navedenih poslova s trgovačkim društvom S. d.o.o. budući da više nije bio vlasnik poslovnih udjela u tom društvu.

7.3. Međutim, suprotno iznesenim žalbenim navodima, ispravno prvostupanjski sud naprijed navedenu obranu optuženika nije cijenio kao vjerodostojnu budući da dokazi koje je sud tijekom postupka izveo vezano uz okolnosti koje su prethodile donošenju Odluke od strane optuženika da se ide u postupak javne nabave u pregovaračkim postupkom sa društvom S. d.o.o., kao i načina na koji je M. L. postala vlasnica poslovnih udjela tog društva, a M. K. V. njegovom direktoricom, opovrgavaju iskaz optuženika.

7.4. Naime, u konkretnom slučaju, i po mišljenju ovog drugostupanjskog suda, pravilno je prvostupanjski sud zaključio da je optuženom D. R., to što je formalno izvršio prijenos udjela trgovačkog društva S. d.o.o. na M. L., a na isti način je za direktoricu tog društva imenovana M. K. V., prema vani trebalo poslužiti kao pokriće kojim bi se otklonila sumnja u to da je, nakon što je postao gradonačelnik G. C., zaključenjem ugovora s društvom koje je do tada (pa i nakon toga), bilo u njegovom vlasništvu, došao u sukob interesa i da su ugovoreni poslovi protivni zakonu.

7.5. Naime, u kontekstu onog što je naprijed navedeno, a vezano uz prijenos vlasništva društva na drugu osobu, prvostupanjski sud je ispravno utvrdio da cijena od 23.600,00 kuna koliko je M. L. prema Ugovoru o prijenosu poslovnih udjela od 4. lipnja 2009. trebala platiti optuženom D. R. za stjecanje poslovnih udjela, a koji iznos mu nikad nije bio niti isplaćen, imajući u vidu vrijednost svih nekretnina i pokretnina u vlasništvu tog društva koje su pobliže opisane u obrazloženju prvostupanjske presude pod točkom 8.2.1.2., kao i vrijednost poslova koje je to društvo imalo ugovoreno s G. C. do 20. ožujka 2010., nedvojbeno upućuje da navedeni iznos ni približno nije odgovarao realnoj tržišnoj vrijednosti društva te da stvarni vlasnik društva, osim kad je to samo formalno učinjeno, za taj iznos, i to bez ikakvih daljnjih obveza, ne bi vlasničke udjele društva prenio na drugu osobu.

7.6. Nadalje, s obzirom na to da M. L., kako to nesporno proizlazi iz njezina svjedočkog iskaza, nije bilo poznato koju imovinu društvo S. d.o.o. posjeduje, niti kako to društvo posluje te da svoju djelatnost obavlja u obiteljskoj kući optuženika na adresi T. ... u C., za što mu po Ugovoru plaća mjesečni najam u iznosu od 5.000,00 kuna, iako je društvo imalo vlastiti poslovni prostor u C. na adresi V. ..., koji je iznajmilo J. R., supruzi optuženika, prvostupanjski sud je ispravno zaključio da je ista u društvu S. d.o.o. bila samo „vlasnik na papiru“.

7.7. Da je to točno, nedvojbeno proizlazi i iz prvog svjedočkog iskaza M. L., koji je prvostupanjski sud ispravno cijenio kao istinit u odnosu na njezine kasnije iskaze na raspravi u kojim ista očito nastoji pogodovati položaju optuženika u postupku. Naime, govoreći o tome kako je uopće došlo do toga da postane vlasnica društva S. d.o.o., svjedokinja M. L. je navela da je bila u dugogodišnjim prijateljskim odnosima s optuženikom i njegovom suprugom, a kad je postao gradonačelnik, s obzirom na to da je budućnost u politici upitna, nije htio zatvoriti tvrtku jer se, nakon što bi mu istekao mandat gradonačelnika, namjeravao vratiti u S. d.o.o., s tim da bi mu ona bi prepustila udjele u društvu „kao što je bilo i dogovoreno“, a kod javnog bilježnika su sačinili i jedan „kontra ugovor“ koji ju je na to obvezivao. Osim toga, kako nije sporno da je svjedokinja L. neposredno nakon što je u PN USKOKU-u s njom obavljen obavijesni razgovor, nazvala optuženika pitajući ga „Jesi doma, imam frku“, a nakon toga je otišla k njemu i kazala mu „Miči mi to“, misleći na prijenos vlasništva na društvu S. d.o.o., na što joj optuženik rekao da će to riješiti, da bi potom zajedno otišli do M. K. V., direktorice društva, gdje svjedokinja L. izričito navodi da ona nije predložila da R. S. od nje preuzme udjele društva, na temelju svih tih okolnosti prvostupanjski je sud ispravno utvrdio da je i to bila odluka optuženika te je isto tako ispravno zaključio da je optuženi D. R., i nakon što je formalno na M. L. prenio poslovne udjele društva S. d.o.o., i dalje stvarno bio vlasnik tog društva.

7.8. Na to upućuje i načina na koji je M. K. V. imenovana za direktoricu društva S. d.o.o. Naime, s tim u vezi M. L., u svom prvom svjedočkom iskazu je navela da je u isto vrijeme kad je ona preuzela vlasništvo u društvu S. d.o.o., radi potpisivanja dokumentacije u javnobilježnički ured bila pozvana i M. K. V. koja je imenovana za direktoricu društva, a na to mjesto ju je postavio optuženi D. R.. Da je iskaz svjedokinje L. u tom dijelu istinit nedvojbeno proizlazi iz nalaza i mišljenja grafološkog vještaka koji je u odnosu na dio dokumentacije koja je dostavljena javnom bilježniku, točnije preslike osobne iskaznice M. K. V. ispod koje je pisalo „imenovati će se za direktora S. d.o.o.“, utvrdio da je to „vrlo vjerojatno gotovo sigurno“ napisao optuženi D. R..

7.9. Iako je svjedokinja M. L., u svom iskazu na raspravi od 15. svibnja 2014., nakon što joj je predočena naprijed navedena tvrdnja, pokušala to relativizirati, iskazujući da joj je optuženik samo savjetovao da M. K. V. postavi za direktoricu društva S. d.o.o., a da je ona donesla i potpisala tu odluku, što je u svom svjedočkom iskazu navela i M. K. V., iskazujući da joj je M. L. s tim u vezi rekla da u nju ima povjerenja, prvostupanjski sud te iskaze ispravno nije cijenio kao vjerodostojne s obzirom na to da je svjedokinja M. K. V. u svom prvom iskazu navela da se ne sjeća da joj je L. ponudila da postane direktorica društva, a osim toga ova svjedokinja je iskazala da M. L., prije nego što je postala osnivač društva S. d.o.o u kojem je ona do tada radila kao knjigovođa, nije baš dobro poznavala jer ista nije dolazila u društvo. Prema tome, kako su svjedočki iskazi M. L. i M. K. V. u bitnom nedosljedni i nelogični te očito usmjereni na to da pomognu položaju optuženika u postupku, uzimajući u obzir i dokaz naveden u prethodnoj točki, prvostupanjski sud je ispravno zaključio da je upravo optuženi D. R. taj koji je kao stvarni vlasnik donio odluku da se za direktoricu društva S. d.o.o. imenuje M. K. V. koja je do tada bila djelatnica u tom društvu.

7.10. To proizlazi i iz načina na koji je 4. svibnja 2011., prema onome što su s tim u vezi u svojim svjedočkim iskazima naveli M. K. V., M. L. i R. S., koje iskaze je prvostupanjski sud vrlo detaljno i kritički analizirao, izvršen prijenos poslovnih udjela

društva S. d.o.o. s M. L. na R. S., zaposlenika ovog društva, što je također, kako je to sud ispravno utvrdio, bila odluka optuženika, u odnosu na koje utvrđenje, u obrazloženju prvostupanjske presude, pod točkom 8.5., je sud iznio logične i uvjerljive razloge koje u cijelosti prihvaća i ovaj drugostupanjski sud.

7.11. Nadalje, činjenicu da je optuženi D. R. u inkriminiranom razdoblju bio stvarni vlasnik društva S. d.o.o. prvostupanjski sud ispravno nalazi i u izvršenim novčanim isplatama dobiti društva prema optuženiku u 2009. i 2010., dok se istodobno, unatoč odluci o isplati zadržane dobiti od 25. ožujka 2010., ta dobit u iznosu od 62.367,66 kuna, ne isplaćuje M. L. kao „vlasnici“ društva, što dodatno oslikava pravo stanje stvari u tom društvu.

7.12. U kontekstu svega onog što je naprijed izneseno, prvostupanjski sud je pravilno utvrdio, a s obzirom na to da je optuženi D. R. i nakon što je izvršen formalni prijenos poslovnih udjela društva S. d.o.o na M. L., to društvo, nakon što je izabran za gradonačelnika G. C., i dalje ostalo njegova privatna djelatnost te je, kako bi pogodio svojim privatnim interesima kao gradonačelnik G. C. s navedenim društvom zaključio ugovore vezene uz izvođenje radova na sustavu javne rasvjete u G. C., kao i radova na dekoraciji i iluminaciji grada na način da je umjesto otvorenog natječaja primijenio pregovarački postupak javne nabave, pozivajući se na odredbu članka 14. stavka 2. točke 2. ZJN-a, pa je 1. rujna 2009. zaključio Ugovor temeljem kojega je tom društvu za izvođenje radova na proširenju javne rasvjete isplaćen iznos od 521.470,20 kuna, a 15. listopada 2009. s istim društvom je zaključio Ugovor o postavljanju i skidanju nakita te ukrašavanje grada, temeljem kojega je tom društvu isplaćen iznos od 201.410,68 kuna. Na taj način optuženik je svoje privatne interese stavio ispred javnih interesa, koje je kao gradonačelnik primarno bio dužan štiti.

7.13. Da je optuženom D. R. bilo poznato da u konkretnom slučaju naprijed navedeni poslovi javne nabave nisu mogli provesti u pregovaračkom postupku bez prethodne objave, jasno proizlazi iz izvješća Državnog ureda za reviziju o obavljenoj reviziji financijskog izvještaja i poslovanja G. C. za ....., koja je obavljena za razdoblje od ... do .... Naime, u tom se izvješću izričito navodi da se do tada istovjetni, naprijed navedeni poslovi, nisu mogli provesti na temelju članka 14. stavka 2. točke 2. ZJN-a te je revizija utvrdila da je za te poslove trebalo provesti postupak otvorene javne nabave. Kako je izvješće bilo predmet razmatranja na 1. sjednici Gradskog vijeća koja je održana 14. srpnja 2009., i to pod točkom 2. dnevnog reda, a kao izvjestitelj te točke je naveden upravo optuženik za kojeg je u zapisniku konstatirano da je bio prisutan i da je sudjelovao u diskusiji vezano uz navedene primjedbe sadržane u izvješću Državnog ureda za reviziju, za ovaj drugostupanjski sud nisu prihvatljivi njegovi žalbeni navodi iz kojih proizlazi da je Odluku o početku javne nabave pregovaračkim postupkom bez prethodne objave donio jer su mu stručne službe zadužene za provođenje predmetne javne nabave tvrdile da je taj postupak zakonit.

7.14. Kraj takvog stanja stvari, suprotno žalbenim navodima optuženika, ispravno je prvostupanjski sud utvrdio, a vezano uz iskaze svjedoka M. A., I. K. i I. P. koji su u kao djelatnici G. C. u postupku javne nabave sudjelovali kao članovi P., kao i svjedoci I. V., D. P., D. S., A. S., zaposlenici u društvu S. d.o.o. na koje optuženik upire u žalbi, te svjedoci S. C., D. C. i S. A., koji su također bili djelatnici G. C., zatim svjedoci G. J. i M. B., zaposlenici u T. zajednici G. C., svjedok I. C., gradonačelnik O. V., nisu imali niti su mogli imati saznanja o stvarnoj povezanosti optuženika s društvom S.

d.o.o., niti motivima zbog kojih je optuženik kao gradonačelnik htio pogodovati tom društvu. Prema tome, okolnost da je optuženik u vezi ugovorenih poslova G. C. s društvom S. d.o.o. konzultirao stručne službe (M. A., I. K. i I. P.) koje su mu predložile način provođenja javne nabave, a s obzirom na ono što je s tim u vezi navedeno pod točkom 10.12., nema onaj značaj koji optuženik u žalbi tome pridaje.

7.15. Zbog svega naprijed iznesenog, protivno žalbenim navodima optuženog D. R., ocjenom svakog pojedinog dokaza i u njihovoj međusobnoj vezi, prvostupanjski je sud, i po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, pravilno i potpuno utvrdio sve relevantne činjenice te je ispravno zaključio da je optuženik kao službena osoba u jedinici lokalne samouprave radi probavljanja imovinske koristi svojoj privatnoj djelatnosti iskoristio svoj položaj i ovlasti pogodovanjem u davanju i ugovaranju poslova te se u njegovom postupanju ostvaruju objektivna i subjektivna obilježja kaznenog djela iz članka 338 KZ/97., za koje ga je proglasio krivim.

U odnosu na žalbe zbog odluke o kazni

8. U pravu je USKOK kad u žalbi ističe da je prvostupanjski sud prilikom odmjeravanja kazne optuženom D. R. precijenio utvrđene olakotne okolnosti, a istodobno mu nije pravilno vrednovao otegotne okolnosti te mu je, osudivši ga za inkriminirano kazneno djelo, na temelju članka 57. stavka 2. i 4. točka a KZ/97.(sudsko ublažavanje kazne), na kaznu zatvora u trajanju od pet mjeseci, na koju je primijenio uvjetnu osudu na način da se izrečena kazna zatvora neće izvršiti ako u roku od jedne godine ne počini novo kazneno djelo, izrekao preblagu kaznu.

9. Prilikom izbora vrste i mjere kazne prvostupanjski sud je optuženom D. R. kao olakotno cijenio činjenicu da ranije nije osuđivan, kao i višegodišnji protek vremena (11 godina) od počinjenja djela, a u međuvremenu protiv njega nije pokrenut neki drugi postupak, dok mu je kao otegotno cijunjena društvena opasnost djela.

10. Za kazneno djelo iz članka 338. KZ/97., propisana je kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci do pet godina.

11. Iako je prvostupanjski sud u razlozima pobijane presude naveo da je optuženiku izrekao kaznu primjenom propisa o ublažavanju kazne, u konkretnom slučaju nisu ostvareni uvjeti propisani u članku 57. stavku 2. KZ/97. (sudsko ublažavanje kazne) temeljem koje odredbe je optuženom D. R. izrečena kazna zatvora manja od propisanog zakonskog minimuma jer naprijed utvrđene olakotne okolnosti ne predstavljaju „naročito izražene olakotne okolnosti“, da bi se primjenom članka 57. stavku 2. KZ/97. ublažila zakonom propisana kazna.

12. Prema tome, prilikom odmjeravanja kazne, kao je to u žalbi ispravno istaknuo USKOK, prvostupanjski je sud optuženiku očito precijenio utvrđene olakotne okolnosti, a podcijenio otegotne okolnosti te mu je izrekao preblagu kaznu. Zbog toga je kao osnovanu valjalo prihvatiti žalbu USKOK-a te preinačiti pobijanu presudu u odluci o kazni na način da se optuženom D. R. za inkriminirano kazneno djelo izriče kazna zatvora u trajanju od jedne godine, a na temelju članka 67. KZ/97., primijenjena je uvjetna osuda te je određeno da se izrečena kazna zatvora neće

izvršiti ako u roku od dvije godine od pravomoćnosti presude ne počini novo kazneno djelo. Navedena kazna, po mišljenju Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske, predstavlja adekvatnu društvenu osudu za počinjenje inkriminiranog kaznenog djela te je primjerena težini počinjenog djela, ličnosti optuženika i svim okolnostima djela, pa će se tom kaznom postići svi oni ciljevi specijalne i generalne prevencije koje svrhe kažnjavanja su predviđene u članku 41. KZ/97.

13. Ovaj drugostupanjski sud nije prihvatio stav USKOK-a da se optuženom treba izreći bezuvjetna kazna zatvora, koju ovaj žalitelj nalazi opravdanom ističući dodatne otegotne okolnosti odnosno činjenicu da je optuženik kao gradonačelnik G. C. iskoristio svoj društveni položaj i povjerenje građana, kao i da su njegove pobude bile stjecanje imovinske koristi za svoje društvo S. d.o.o. koje je zaključenjem dva ugovora ostvarilo s G. C. steklo veliku imovinsku korist u ukupnom iznosu od preko 720.000,00 kuna, jer su te okolnosti sadržane u činjeničnom opisu djela te ih prvostupanjski sud nije mogao ponovno kao negativne vrednovati i prilikom odmjeravanja kazne optuženiku, a što se tiče imovinske koristi koju je počinjenjem djela steklo društvo S. d.o.o., treba navesti da je navedeno društvo ugovorene radove izvršilo, pa je zbog toga nedvojbeno imala i troškove kako one materijalne tako i troškove za rad djelatnika u društva, pa imovinska korist ne predstavlja cjelokupni iznos ugovorene cijene radova.

14. Iako žalba zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja podnesena u korist optuženika, u skladu s odredbom članka 478. ZKP/08., u sebi sadrži i žalbu zbog odluke o kazni, s obzirom na to da je ovaj drugostupanjski sud u odnosu na kaznu koju je optuženiku izrekao prvostupanjski sud, kao utemeljenu, prihvatio žalbu USKOK-a, jasno je da žalba optuženika zbog odluke o kazni, nije osnovana.

15. S obzirom da Visoki kazneni sud Republike Hrvatske kao drugostupanjski sud, ispitujući pobijanu presudu u skladu s člankom 476. stavkom 1. točkom 1. ZKP/08., nije našao da bi bila ostvarena neka od taksativno propisanih bitnih povreda kaznenog postupka iz tog članka, niti da je došlo do povrede kaznenog zakona na štetu optuženika, na koje povrede pazi po službenoj dužnosti, na temelju članka 486. stavak 1. i članka 482. ZKP/08., trebalo je odlučiti kao u izreci ove presude.

Zagreb, 5. prosinca 2023.

Predsjednica vijeća:

Marija Balenović